SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII No. 108. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 9, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЧЕРВНЯ 1995. Ч. 108. РІК CII

В. ДАЦЮК ОБВИНУВАЧУЄ О. ТКАЧЕНКА

Київ (УНІАР).— У понеділок, 5-го червня, Генеральна прокуратура надіслала до Верховної Ради України подання з проханням дати згоду на притягнення до карної відповідальности першого заступника голови українського парляменту Олександра Ткаченка. Подання з числом 20-35 і датою 5-го червня, підписав генеральний прокурор України Владислав Дацюк.

В документі зазначено, що Генеральною прокуратурою України 30-го травня 1995 року порушено карну справу і йде слідство щодо діяльности першого заступника голови Верховної Ради України О. Ткаченка за фактом його втручання у діяльність працівників прокуратури та дається опис тих його діянь, котрі порушують закони України.

"О. Ткаченко, отримавши державний кредит в сумі 70 міл. дол., недбало поставився до виконання своїх службових обов'язків, у наслідок чого державі заподіяно збитків на суму 78 міл. дол., тобто, скоєно злочин, передбачений статтею 167 Карного кодексу України. Враховуючи, що О. Ткаченко є народним депутатом України і на його притягнення до кримінальної відповідальности потрібна згода Верховної Ради, керуючись статтею 1 закону України про порядок отримання згоди Ради народних депутатів на притягнення депутата до відповідальности, статті 28 закону України про статус народного депутата і статтей 20 і 23 закону України про прокуратуру, прошу розглянути подання та дати згоду на притягнення до кримінальної відповідальности народного депутата України О. Ткаченка",— пише генеральний прокурор.

Наступного дня, 6-го червня, Верховна Рада України ухвалила постанову про тимчасове усунення В. Дацюка з посади генерального прокурора на час праці парляментської слідчої комісії, яка перевіряє діяльність Генеральної прокуратури. Постійній Комісії Верховної Ради з питань законности і правопорядку надано права Тимчасової парляментської слідчої комісії, уповноважившии її проаналізувати діяльність Генеральної прокуратури.

О. Ткаченко подав заяву про тимчасове припинення виконання своїх обов'язків, на час перевірки праці Генеральної прокуратури. Верховна Рада взяла до відома заяву О. Ткаченка.

Виконання обов'язків генерального прокурора України тимчасово покладено на його заступника Володимира Мельника. Слідчій комісії доручено подати звіт про результати перевірки Верховній Раді до 20-го червня.

Керівництво Генеральної прокуратури надіслало подання Президентові Л. Кучмі. У поданні сказано, що згідно зі ст. 2 закону України про прокуратуру, звільнити генерального прокурора можна лише у випадку скоєння ним злочину, порушення службових обов'язків, неспроможністю виконання обов'язків за станом здоров'я або за власним бажанням.

"Голова Верховної Ради, народні депутати грубо порушили вимоги статтей регламенту. Як підставу для усунення з посади використали нічим не підтверджену наклепницьку заяву колишнього першого заступника начальника Управління загального нагляду Сергія Фортуни, усуненого з посади за невиконання службових обов'язків.

Відповідно до ст.9, 5, 7 регламенту, не пізніше 48 годин після ухвалення рішення про застосування імпічменту, звинувачена особа повинна ознайомитися з наявними матеріялами обвинувачення. Згідно зі статтями 9, 5, 7 треба створити тимчасову слідчу комісію, яка обирається таємним голосуванням у складі 9 депутатів, а не 30-ох осіб, як це вирішила зробити Верховна Рада",— пишуть керівники Генеральної прокуратури і просять Президента вирішити питання імпічменту законним шляхом. Дії Верховної Ради базуються на неперевірених матеріялах і свідчать про намагання усунути Прокурора від нагляду за розслідуванням справ О. Ткаченка, Володимира Боженара та інших урядовців.

Подання підписали О. Колінько, В. Мельник, І. Вуравльов, А. Малевич, В. Даниленко.

ПРЕЗИДЕНТ КУЧМА ПЕРЕМІГ

ВЕРХОВНА РАДА ПРИЙНЯЛА КОНСТИТУЦІЙНИЙ ДОГОВІР

Київ (УНІАР).— У середу, 7-го червня, Верховна Рада Ураїни схвалила конституційний договір, який мають підписати голова парляменту Олександер Мороз і Президент України Леонід Кучма.

На початку пленарного засідання О. Мороз поінформував, що під час зустрічі Президента з членами Президії Верховної Ради та керівниками фракцій 5-го червня досягнуто домовлености щодо конституційного договору. Мороз наголосив, що опитування — це не конституційний шлях і що Верховна Рада 1-го червня прийняла правове рішення, але треба шукати компроміс на основі тимчасових політичних та юридичних домовленостей. Голова Верховної Ради пообіцяв, що підпише конституційний договір і проголосує за нього.

Проте О. Мороз вніс деякі поправки до тексту договору. Наприклад, у статті 4 тепер записано, що до ухвалення нової конституції на всеукраїнській та консультативний референдуми не виносити інших питань, окрім нової конституції, текст якої узгоджуватиметься між сторонами. Внесено також запис, що конституційний договір набирає чинности з моменту його підписання Президентом і головою Верховної Ради.

Президент Кучма у своєму виступі підкреслив, що не ставить під сумнів своє право звернутися до народу, але водночас усвідомлює, "що ми опинилися перед межею і потрібно зробити наступний крок: або залишити все без змін і проводити опитування, або спробувати порозумітися".

Конституційний договір Президент назвав найважливішим політичним актом і повідомив, що 8-го червня в урочистій обстановці у Маріїнському Палаці голова держави і голова парляменту поставлять свої підписи під документом.

Л. Кучма запропонував створити робочу групу економістів та юристів для координування економічних питань та спільної праці з народними депутатами над проєктами законів, указів і розпоряджень. Президент також висловився за щомісячні зустрічі з Президією Верховної Ради, керівниками фракцій та окремими депутатами.

Конституційний договір депутати України ухвалили 240 голосами "за" із 341 зареєстрованих. "Проти" проголосували 81 депутат, утрималося 8, не голосувало 20.

Фракція руху проголосувала: 27 — "за", 0 — "проти", 0 — утрималося, не голосував —1.

Група "Центр": 25 — "за", 0 — "проти", 0 — утрималося, не голосував —1,

Група "Реформи": 28 — "за", 2 — "проти"(Юрій Кармазін з Одеси та Олексій Шеховцев з Донбасу).

Група "Єдність": 26 — "за", 0 — "проти", 0 —утрималося, не голосувало 2.

Група "Державність": 26 — "за", 1 — "проти" (Володимир Чемерис із Львівщини).

Міжрегіональна депутатська група (МДГ): 24 — "за", 0 — "проти", 1 утримався, 2 не голосували.

Група "Незалежні": 24 — "за", 1 — "проти" (Валентин Симоненко з Одеси). Таких, що утрималися чи не голосували — не було.

Соціялісти: 7 — "за", 8— "проти", утрималося 3.

Аграрії: 36 — "за", 1 — "проти" (Юрій Сластьон з Херсонщини).

Позафракційні: 13 — "за", 4 — "проти", не голосувало 3.

Комуністи: 14 — "за", 64 — "проти", утрималося 4.

Депутат Сергій Гмиря від комуністичної фракції прокоментував це так: "Комуністи голосували "проти", оскільки це є початком диктатури".

Катерина Ващук від групи "Аграрники за реформи" сказала: "Я сьогодні дуже задоволена, для мене цей день як свято. Нарешті покладено край непорозумінню між гілками влади".

Депутат Альберт Корнєєв зазначив, що в ейфорію впадати рано, треба подивитися, що буде тижнів за два.

Голова правничої фундації Сергій Головатий вважає, що договір відкриє можливість до політичного миру між Президентом та Верховною Радою і пришвидшить процес входу України до Ради Европи в умовах відсутности нової демократичної конституції. Договір також сприятиме здійсненню політичних і економічних реформ і пришвидшенню конституційного процесу, який має завершитись до 10-го червня 1996-го року.

РОСІЯ ДОНИЩУЄ ЧЕЧНЮ

Ґрозний, Чечня. — Дуже тяжкі бої точаться на чеченській землі в напрямі сіл Шатой і Ножай-Юрт.

Пресовий центр командування російських військ повідомляє, що за останню добу росіяни втратили вбитими 17 вояків, понад 30 поранено, а з чеченської сторони жертви ніби принаймні втроє більші. Однак західні інформаційні агентства висловлюють сумнів щодо об'єктивности російських джерел, бо Москва ще ні разу не сказала правди про те, в яких формах і маштабах триває війна в Чечні.

Командуючий об'єднаними формаціями російських збройних сил генерал-полковник Анатолій Куліков оприлюднив заяву, що його війська „встановили повну контролю над усіма населенними пунктами Веденського району, а також над виходами з двох ущелин, ізолювавши в них дрібні бандитські групи".

Як добре відомо, насправді йдеться не про „бандитські групи", а про весь чеченський народ, який зі зброєю в руках відстоює своє право на свободу і незалежність.

Пресова служба чеченців стверджує, що бої ведуться поблизу сіл Аґішти, Сержень-Юрт, Бамут, Орєхово, Старий Ачхой, Яриш-Марди, Чірі-Юрт, Дуба-Юрт, Дачу-Борзой і Улус-Керт.

Кореспондент московського інформаційного агентства ІТАР-ТАСС Шаріп Асуєв мав зустріч з президентом Чечні Джохаром Дудаєвим і почув від нього, що чеченські патріоти воюють не розпорошеними партизанськими ґрупами, як запевняє російська сторона, а дисциплінованими, підпорядкованими єдиному командуванню формаціями. „Відмовитися від керівництва силами збройного чеченського опору означало б втягнути наш народ у вир громадянської війни",— сказав Д. Дудаєв. Він ясно дав до зрозуміння, що чеченці не складуть зброї.

Президент Клінтон наклав перше вето

Вашінгтон. — У середу, 7-го червня, президент Билл Клінтон наклав своє перше вето на законопроєкт представлений йому республіканським контрольованим Конгресом, у котрому пляновано зменшити в цьому році видатки Уряду на 16.4 біл. дол. Відкидаючи цей законопроєкт, Президент започаткував нову фазу конфронтації з республіканцями, бо у згаданому законопроєкті вони вбачали свій перший крок у здійсненні обіцянки збалянсувати державний бюджет упродовж наступних сімох років.

Свій крок президент Билл Клінтон мотивує тим, що у представленому йому законопроєкті запропоновано забагато скорочень освітніх програм коштом проєктів нових споруд. „Я не можу з чистим сумлінням підписати законопроєкт, який нехтує освітою в користь улюблених проєктів Конгресу". Бо це на його думку є політиканство старої форми, що є неправильним. Республіканські лідери підтвердили, що не мають достатніх двохтретин голосів, щоб переголосувати накладене Президентом вето, тому будуть намагатися розпочати переговори з Білим Домом з наміром досягти компромісу.

Аналітики уважають, що ця нова настанова Президента іти на прю з Конгресом є зумовлена голосними заввагами в минулому на тему його нерішучости. Одночасно це є небезпечною політичною грою, котра може обидві сторони показати в неґативному світлі перед виборцями, як тих, що насправді не бажають збалянсувати державний бюджет, а тільки обстоюють інтереси своїх виборчих округ.

Ей Ті-Ті пропонує нову послугу

Ню Йорк.— Тут у вівторок, 6-го червня, віцепрезидент відділу глобального обслуговування приватних користувачів зв'язку Ей-Ті-Ті Шон Ґілмор повідомив, що телефонічна компанія Ей-Ті-Ті оголосила, що її нова послуга "Ей Ті-Ті Інтернейшл Рідаєл" від початку серпня поширюється на додаткових 46 країн, в тому числі й на Україну та інші держави, що виникли після розвалу СССР. Таким чином, ця послуга стає приступна для 66 країн і на 32 різних мовах.

Для абонентів, які вже користуються цією програмою і які приєднаються до неї не пізніше грудня 1995 року, вона буде безплатною. А ті, хто приєднається до неї після грудня 1995 року, платитимуть 3 дол. на місяць, якщо вони є клієнтами Ей-Ті-Ті.

Суть нової програми полягає в тому, щоб полегшити людям зв'язок в будьякий час і з будь-якою країною.

Коли хтось телефонує і чує сигнал "зайнято", або ніхто не відповідає на дзвінок, передплатники цієї програми не мусять набирати число знову і знову. Достатньо потиснути на зірочку, тоді 2,3,4 і 5 кнопки включається в дію. Мережа Ей-Ті-Ті автоматично продовжуватиме набирати число телефону до 10 разів протягом наступних 30 хвилин. Коли на дзвінок відгукнуться, то почують повідомлення, що їм телефонують із ЗСА, і прохання не класти слухавку доки не почують абонента. Після цього в абонента ЗСА задзвонить телефон, щоб з'єднати обидві сторони для розмови. Розмова зараховується на рахунок американського абонента за тарифом прямого набору. На ці розмови поширюються пільги в рамках програми Ей-Ті-Ті Трю Ворлд сейвінґс або Ей Ті-Ті Трю Кантрі сейвінґс. За недоверщені дзвінки платити не доведеться.

Для передплати програми "Ей-Ті-Ті Інтернешенел Рідаєл" можна телефонувати на безплатний телефон 1(800) 732-9675. Абоненти можуть самі обрати мову, за допомогою якої Ей-Ті-Ті буде інформувати абонента в потрібній країні і в ЗСА.

Керівники України привітали журналістів

Київ (УНІАР).— У вівторок, 6-го червня, Президент України Леонід Кучма привітав працівників преси, телебачення і радіо з їхнім професійним святом—Днем Журналіста.

"Найпершим заповітом для справжніх лицарів пера має бути об'єктивність і правдивість, виваженість і точність кожної публікації чи виступу перед мікрофоном. Тільки так можна духовно об'єднати людей задля подальшого утвердження української державности, побудови демократичного і правового суспільства",— зазначено у привітанні Президента.

Голова Верховної Ради України Олександер Мороз, відкриваючи засідання сесії парляменту, привітав журналістів з професійним святом і побажав об'єктивности, толерантности і терпимости у відображенні тих чи інших подій.

У СВІТІ

ЛІДЕРОВІ буддійської секти „Аум Шінрікіо" Сіоко Асаґарі і ще шести членам „уряду" секти загрожує смертна кара через повішення. Решті активістів, причетних до виготовлення і застосування смертоносного газу сарін чекає досмертне тюремне ув'язнення. Під час допитів декілька сектантів визнали себе винними у вбивстві начальника головного поліційного бюра Японії. Цим вбивством керівники „Аум Шінрікіо" намагалися відвернути увагу слідчих органів від секти.

ЗГІДНО З ДОГОВОРОМ між двома країнами, Іран постачатиме у Вірменію газ і електроенергію, у вислідi Єреван позбудеться енергетичної залежности від Росії. Іран також швидко зміцнює зв'язки з Азербайджаном і Грузією, тобто намагається поширити свій вплив на кавказькі республіки. А як до цього ставляться ЗСА і Росія? Професор університету імені Джорджа Вашінґтона Міріям Аткін вважає, що нема підстав для занепокоєння, бо йдеться не про експорт ісламської революції, а тільки про економічну вигоду. Щодо Росії, то і їй ця ситуація вигідна політично. Москва залякує Захід Іраном і це в майбутньому може допомогти їй виправдати своє втручання у внутрішні справи суверенних держав Кавказу і Середньої Азії.

МІСЯЧНИЙ СТРАЙК робітників на підприємствах бразилійської державної нафтопереробної компанії „Петробра" не переріс у загальнонаціональний, і це означає поважну поразку лівих сил. Ці сили сподівалися залякати нового президента Бразилії Фернанда Енріке Кордозо і не дозволити йому обмежити монополію держави у промисловості. Тим часом президент Кордозо виявив рішучість, увівши війська на територію чотирьох найбільших нафтопереробних підприємств, змусив страйкарів відновити працю і унеможливив паралізування транспорту країни. Дії президента справили добре враження на парлямент, який схвалив поправки до закону, спрямованого на скасування монополії державних компаній і дискримінації закордонних фірм.

ПРЕЗИДЕНТ ІРАНУ Гашемі Рафсанджані звинуватив закордонних фінансистів у прискореному знеціненні іранського ріялю. На думку іранського лідера, „банкіри на завдання Америки здійснили змову з метою підірвати іранську економіку". Невдовзі після того, як ЗСА запровадили ембарго на торгівлю з Іраном та на інвестиції в цю країну, ріаль впав ще нижче. На чорному ринку за 1 дол. вже дають 7,000 ріялів, тобто на 3,000 ріялів більше, ніж до ембарго. Г. Рафсанджані стверджує, що „слабкість ріяля не віддзеркалює слабкости іранської економіки, а є вислідом валютної провокації проти нашої країни".

В АМЕРИЦІ

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ СЕНАТОР з Орегону Роберт Пеквуд виступить перед Сенатською комісією з питань етики 27-го червня, щоб відповісти на обвинувачення цієї ж комісії в його неестетичній статевій поведінці, спробах самовільних змін в доказах і вимагах від лобістів найдення праці для його жінки. Це повідомлення сенатської комісії також зазначає, що його виступ перед комісією відбудеться приватно.

У ВІВТОРОК, 6-ГО ЧЕРВНЯ, Уряд президента Билла Клінтона повідомив, що не погоджується на конституційну поправку, яка заборонила б профанацію американського прапора. Для вияснення такої настанови стверджується, що ця справа не є настільки поважною, щоб справляти першу поправку до Конституції вперше. У 1990 році спроба такої поправки перепала в обидвох палатах Конгресу. Одначе тепер вона має відповідну кількість голосів у Палаті Репрезентантів, одначе її можливості в Сенаті не є такими надійними.

У Києві відбувся міжнародний конґрес радіологів

Київ (Л. Мостович). — У століття відкриття лучів Рентгена, в днях 15-18-го травня ц. р., відбувся в столиці України перший міжнародний конгрес радіологів. В ньому взяли участь радіологи України й діяспори, як теж радіологи таких країн, як Америка, Канада, Австралія, Японія, Швеція, Італія, Австрія, Німеччина, Франція, Росія, Білорусь, Казахстан та інші.

Ідея цього конгресу зродилася та приготування до нього почалися ще в 1991 році. Його метою було вивести український лікарський світ на міжнародну арену, поглибити професійну освіту та нав'язати контакти з західними медичними колами. Сучасна радіологія, з її небуденним технологічним розвитком, має величний вплив на всі галузі медичної практики. Її роля в діягностиці й терапії росте з року на рік прискореним темпом, а її вплив на якість охорони здоров'я є вирішальним.

Слід додати, що ще на роки перед дослідами Конрада Рентгена, наш український вчений фізик проф. Іван Пулюй відкрив катодні лучі. Праць своїх одначе не опублікував на час, що зробив зразу ж Рентген. Таким чином його, а не проф. Пулюя іменем названо нові лучі.

Відкриття конгресу відбулося, в будинку Київського оперного театру, виповненого по береги учасниками та гостями. Представник Міністерства Охорони Здоров'я В. Пономаренко та президент Асоціяції Радіологів України проф. Яків Бабій, що був душею й господарем з'їзду, відкрили конгрес. За ними слідували привіти від радіологічних організацій Америки й Европи. Зворушливим був виступ проф. Павла Каппа, високопоставленого радіолога Америки, предки якого походили з Лемківщини. Він промовляв українською мовою, що її довгі місяці пильно та вперто вивчав, даючи вимовний приклад усім тим, хто своєї матірної мови цурається, хоча її знає. Проф. Леонід Мостович дав ключеву доповідь на тему ролі та завдань українського лікаря в Україні та в світі.

В художній частині програми поставлено оперу „Запорожець за Дунаєм".

Чотири дні конгресу охоплювали лекції та доповіді з різних ділянок радіологічної діягностики та терапії. Всі вони стояли на високому науковому рівні. Чужинецькі радіологи зосереджувались здебільша над практично-діягностичними темами, а в радіологів України переважали науково-дослідні, порівняльні та статистичні елементи. Червоною ниткою снувалася журба про долю здоров'я українського народу та її біологічне майбуття після чорнобильської недолі. Молоді українські доповідачі з Америки Юрко Фігач, Володимир Гуда, Віктор Онуфрій, Мирон Войтович, Мирон Позняк, Уляна Супрун, Лев Волянський, вив'язалися блискуче. Всі вони користувалися українською мовою, хоча кінчали свої студії та працюють в англійській мові. Українська медична термінологія все ще в стані розвитку, тому приготувати радіологічну доповідь в українській мові нелегке діло. А все таки вони всі, як один, не пожаліли ні часу, ні труду і в

(Закінчення на стор.3)

СОБОРНА ПАНАХИДА ЗА ПОЛЯГЛИХ ВОЯКІВ

Ґлен Спей, Н. Й. — Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА, Станиця в Ню Йорку, та Братство „Броди-Лев" (Охорона воєнних могил) влаштовують традиційну Зеленосвяточну Соборну Панахиду за поляглих вояків української вівська. Панахида відбудеться у неділю, 11-го червня, біля символічної могили на оселі УБС „Верховина", початок о год. 11:30 ранку. Панахиду відправлять о. Богдан Сліпий, парох української католицької церкви, та о. протопресвітер Нестор Коваль, парох української православної церкви в Ґлен Спей, Н. Й.

Чи Ви вже відповіли на запитник у справі щоденника „Свобода"?

Якщо ні, то зробіть це негайно!!!

У справі запитника

У наслідок багатьох телефонів щодо точки ч. 3 запитника, що його вислано до всіх передплатників „Свободи", Екзекутива УНС пояснює, що підвищення передплати „Свободи" буде: (1) включене у членські вкладки тих, що платять тепер з вкладками (2) підвищення передплати не відноситься тепер до тих осіб, які вже заплатили її наперед, а ввійде в життя щойно після вигашення тої передплати, (3) передплатники, яких передплата вигасає з кінцем червня, можуть вислати передплату від 1-го липня разом із запитником.

Ще раз пригадується, що цей запитник повинні виповнити всі передплатники „Свободи" і вислати його в залученій конверті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Китай озброюється. Навіщо?

Цими днями у гонґконґській англомовній газеті „Савт Чайна Морнінґ Пост“ появилася вістка, яку зразу ж підхопили засоби масової інформації світу. „Китай готується провести перші випробування найновішої міжконтинентальної балістичної ракети ‘Дунфен–31’ власного виробництва. Запуск ракети, здатної нести 700-кілограмову нуклеарну боєголовку, — писала газета, — є частиною зусиль Китайської Народної Республіки, які спрямовані на створення атомного потенціялу, адекватного нуклеарній потузі З’єднаних Стейтів Америки і Росії“. Покликуючись на військові джерела, газета повідомляє, що триступенева ракета „Дунфен–31“ має віддаль дії 8,000 кілометрів і може влучати в цілі, розташовані на західньому узбережжі ЗСА і в Европі.

Заплянoване випробування — не єдине за останній час. 15–го травня ц. р. Китай, наприклад, провів випробувальний вибух, зв’язаний, як і три попередні, з розробленням ракетної системи стратегічного призначення. На сьогоднішній день китайський арсенал ракет далекого радіюса дії становить майже 50 одиниць.

Подібні повідомлення насторожують світову громадськість. Мимоволі виникає питання: „А навіщо Китаєві ця новітня зброя? Хто йому загрожує?“ Адже нинішній комуністичний Китай, населення якого перевалило за 1.2 більйона, — одна з найсильніших країн світу, яка до того ж має атомну бомбу. Кожний п’ятий житель нашої плянети — китаєць. Китай тримає найбільшу армію в світі — 3.2 мільйона військовослужбовців, а його військово–морські сили, налічуючи понад 180 підводних човнів (п’ять із них обладнані нуклеарною зброєю), займають третє місце у світі.

Маючи міцний економічний фундамент, Пекін щораз більше нарощує військовий потенціял, створюючи загрозу для сусідніх країн. На думку спеціялістів, військова техніка і озброєння, які Китай купує в Росії, Ірану, Ізраїля, ЗСА та в деяких країн Европи, можуть незабаром змінити баланс сил в Азії на користь Пекіну. В стратегічні пляни китайських керівників, можливо, входить намагання заповнити вакуум бойової потуги, який утворився в районі Тихого океану після розпаду Совєтського Союзу і ліквідації американських військових баз на Філіппінах.

В країні, диктатори якої протягом багатьох років закликали до боротьби проти „загрози з Півночі“ і „агресивного імперіялізму“, створений величезний військово–промисловий комплекс, який пожирає понад 10 відсотків державного бюджету і тисне на економіку. Не випадково деякі експерти твердять, що після розпаду Совєтського Союзу Китай може до 2000 року стати другою (після ЗСА) військовою надпотугою світу. З усього видно, що китайське партійне керівництво вирішило озброювати армію не стільки догмами марксизму–ленінізму й ідеями Мао, скільки сучасними літаками, танками, ракетами і підводними човнами.

Зростаюча сила Китаю не хвилювала б його сусідів, якби цей процес не відбувався на фоні територіяльних суперечностей і претенсій на сусідні райони інших країн. Китай, наприклад, продовжує погрожувати вжити зброю проти Тайвану, а в останні три десятиліття виникали прикордонні конфлікти то зі Совєтським Союзом, то з Індією, то з В’єтнамом.

За останні 150 років, тобто в період, коли ця величезна країна була відносно слабкою, Китай ішов на територіяльні поступки. Тепер же він став достатньо сильним, щоб вирішувати прикордонні конфлікти в свою користь. Мапа, поміщена в 1954 році в китайському шкільному підручнику з географії, багато говорить про апетит прихильників китайського експансіонізму. Непаль, половина Банґлядешу, весь Індокитай, Маляйзія, Тайван, Корея, Монголія і великі райони колишнього Совєтського Союзу, включаючи Далекий Схід, а також райони Паміру, подані на тій мапі як частини Китаю, що незаконно відійшли до інших держав переважно у другій половині XIX століття. І хоч покищо нема явних ознак того, що Китай хотів би повернути собі втрачені землі, однак туга за цими територіями нерідко звучить у виступах китайських партійних бонз.

Модернізація китайської армії повинна викликати настороження в урядів багатьох країн світу, в тому числі і ЗСА. Тому перш ніж продавати Китаєві зброю, треба подумати, чи не відіб’ється це бумеранґом проти країн, які допомагають китайським експансіоністам у здійсненні їхніх намірів. Бо ми лише тепер починаємо усвідомлювати, наскільки великим і могутнім може стати Китай з початком XXI століття.

Микола Руденко

ТРАВНЕВІ СВЯТА Й БУДНІ

II

AP/Scott Applewhite

Б. Клінтон вітається з киянами біля Київського Університету.

Неважко зрозуміти Президента Клінтона, який не ховав, що йому в Києві після Москви дихається особливо вільно й легко. Він був непідробно веселий, його дружина також відчувала дух свободи й людської щирости. Особливо зворушливо відбулася зустріч Клінтона з киянами в Шевченківському парку, перед Українським Національним Університетом. Море голів розлилося у величезному квадраті, що створений університетськими спорудами, вулицею Л. Толстого, Рєпіна й бульваром Т. Шевченка. Президент ЗСА, його дружина й ректор університету скористалися майданчиком над сходами в університет, як сценою — їх було видно далеко. Площа радіофікована — отже не лише видно, але й чутно. Народу зібралося так багато, що голці впасти ніде — десятки й десятки тисяч киян.

Заради безпеки американського президента відповідна служба роздала кілька сотень перепусток, аби ближче до Президента виявилися надійні люди. Отримав і я таку перепустку, але, передбачаючи штовханину, поберіг свій поранений хребет і віддав перепустку синові. Та раніше, ніж він потрапив до університетських сходів, там уже стояли ті, хто прорвав кордон міліції — люди без перепусток. Отож хитрість нашій Службі Безпеки не вдалася. Вийшло так, що Клінтон опинився в щільному оточенні народу без всяких ґарантій безпеки — просто довелося повірити, що серед киян у нього немає ворогів.

Так це було й насправді. Клінтон це відчував інтуїтивно — мабуть, через те він тримався невимушено й говорив надхненно. Не встигала перекладачка перетлумачити його слова українською мовою, як народне море викидало високі хвилі радости й захоплення — тисячі людей розуміли його без перекладу. В цьому не було нічого дивного, бо то були студенти сьогоднішні й студенти вчорашні, які непогано знали англійську. Клінтон бачив, що розуміють його без перекладу — й обличчя Президента світилося радістю єднання з українським народом. Важко було йому не побачити, що це народ освічений і культурний. Президент почав свою промову словами:

— Я гордий з того, що мені випала висока честь бути першим Президентом ЗСА, який відвідав незалежну Україну.

Не забув Клінтон і Шевченкового пророцтва стосовно приходу в Україну новітнього Вашінґтона з його праведним законом, відтак додав:

— Нехай це станеться сьогодні!

Президент закінчив свою незабутню промову двома крилатими українськими словами: „Слава Україні!“

Тисячі захоплених вигуків, сльози радости на очах: віднині ми не самотні — у нас є великий друг, якому можна вірити. Навіть сам Президент Америки виглядав щасливою людиною.

Було помітно, що Київ і кияни йому сподобалися. Він потім скаже ці слова для всього світу, але вони видадуться звичайними, бо президенти під час відвідин так говорять завжди. Тут же у хвилини, коли ці слова ще не були сказані, а лише відчуті телепатично, вони означали для нас нову еру — еру дружби України з наймогутнішою країною сучасного світу. Це надихало український народ, породжувало віру в перемогу нашої незалежности.

Мабуть, не треба казати, що нам на цей раз, як ніколи раніше, „допомогла“ Росія. Звичайно, ніхто не радий цій „допомозі“ — війна в Чечні, якою Росія зганьбила себе на цілі століття, висвітила московських керівників з такого боку, який не дозволяв їм вірити. Та, власне, не тільки керівників — йдеться про ментальність нації. Розмова Клінтона з Єльцином не лише не привела до порозуміння, а навпаки — ускладнила відносини Росії з Америкою. Я певен, що це не якась короткочасна випадковість, котра невдовзі забудеться — гадаю, це фактор тривалий і доволі болісний. Синдром великодержавности в умовах, коли економіка не дозволяє бачити Росію великою державою — цей синдром ще багато накоїть лиха і самій Росії, і її близьким та далеким сусідам, а передовсім Україні.

Ось чому для нас так важливо вийти на відкритий простір, аби світ побачив Україну та її народ у такому освітленні, в якому нас не бачило людство протягом століть, бо Москва все робила для того, аби ми здавалися світові другорядними овочами десь у закутку московського городу.

Треба сказати, що попри надзвичайну кризу (а, може, саме завдяки їй) ми як народ крок за кроком здобуваємо симпатії у світовому співтоваристві своїм умінням переживати труднощі. Світові вже не раз здавалося, що Україна ось-ось упаде під гнітом нечуваної кризи, а вона не просто виживає, а ще й уміє так причепуритися, що не видно тієї кризи ні в зовнішньому вигляді людей, ні у вигляді столиці.

(Продовження буде)

White House

Дружній тост на офіційному обіді.

НЕБИЛИЦІ ДІДА ПАЛЯНИЦІ **Роман Левицький**

Куточок України на Фльориді

Кондомініюм

Чудово! Знаменито! Прекрасно!

Чудово мешкати в кондомініюмі. Знаменито бути власником кондомініюму. Прекрасна насолода купатися в басейні кондомініюму! А ще більша смакота опалюватися на фльоридському сонці, намастившися пахучими олійками, поклавши на голову солом’яного капелюха, що є рівночасно квітником, городом і садом. Дехто несвідомий критикує той капелюх, мовляв, це страхопуд на горобці, а це неправда з брехнею, бо якраз навпаки, горобці гурмою кружляють над тим капелюхом, раді б клюнути зернятко з колоска пшениці або з качана кукурудзи, або поласувати суничкою, полуничкою, черешенькою або райським яблучком. Якщо ви маловірні й тяжко вам повірити в розкоші кондумініюму, то питайте паню директорову. Вона вам розкаже все від початку, а пан директор Піццура ще й до того роз’яснить вам різницю між „старокрайовим нещасним жовотінням“ директора школи в селі Рудодуби, а „раюванням“ в кондомініюмі на Фльориді.

Кілько ж бо то клопотів, було колись, панові директорові завдавали рудодубські дітлахи! А кілько то мороки завдавали, було колись, рудодубські пастухи, а як тяжко було привчити рудодубського парубка на фірмана або рудодубську дівку на служницю!

Тут, на Фльориді, в кондомініюмі все те відпало. Не треба пастуха, бо нема гусей. Не треба фірмана, бо сам пан директор Піццура заїде власним кадиляком (назва авта українського походження від слова кадило) під сам поріг. Абсолютно не оплачується тримати служницю, бо її роботу повністю виконують багато скоріше і справніше машини: до прання, до сушення, до замітання (пилососи), до варення (мікропечі), до миття посуди тощо.

В цьому місці слід додати, що з тих усіх вичислених вгорі вигод можуть користати тільки т.зв. сеньйори-пенсіонери. Щоб дослужитися такого блаженного сеньйорського стану, треба було довгі роки важко працювати. Пані директорова вам розкаже докладно як директор Піццура „мапою“, тобто мокрою шматою на патику, змивали підлоги в шпиталі, а вона сама, нещасна, „товкла ступу“, тобто ногами цілський день Божий прибивала ґудзики до „джінсів“, тобто дівоцьких і парубоцьких штанів. Пізнім вечором обоє, після праці, падали знесилені на ліжко, щоб трішки відпочати, а раненько, ще заки сонце зійшло, їхали знов до праці, наче ті козаки, невольники турецькі, „світа Божого ні сонця праведного не зобачали“.

Осередок

Зараз побіч кондомініюму пишається неначе писанка Осередок св. Андрія. Зайдіть туди в п’ятницю на вечерю. Ні в якому ресторані не обслужать вас так привітно, не подадуть вам таких „смаколиків“! Тут усе є точно так як співається в пісні про „Гандзю молодичку“.

Всі ті молодиці і вдовиці, що стоять „вифризовані“ і виструнчені по-військовому в ряді за прилавком готові подавати вечерю, знають усі чари так як „дівки-чарівниці“ з пісні „Ой, не ходи Грицю та й на вечорниці“.

Чого там нема в тім осередку. Скільки там імпрез відбувається щовечора впродовж тижня. Скільки доповідей, зборів, проб, дискусій, нарад... Та, однак, найцінніше, що там є, то бібліотека ім. сен. Юзика, під керівництвом фахової бібліотекарки, поетеси, письменниці, актриси і декляматорки, геніяльної на всі лади, пані Ганни! А коли вас привітає солодким усміхом мила-премила пані Соня і вибере вам книжечки до вашого смаку, то почуваєте себе як „пан над панами“.

Коли ви, виїхавши з осередку, поїдете ще трошки дальше на полудне, то побачите нагло перед собою архітектурне чудо в стилі козацького барокко, храм Божий, дім молитви: собор Пресвятої Богородиці. Коли це буде неділя або якесь церковне свято, то побачите на величезній площі довкола собору і парафіяльних споруд сотки авт. Це приїхали побожні парафіяни, прихожани і гості з усіх сторін Америки і Канади, щоб щиро помолитися, співаючи Святу Літургію, за себе, своїх рідних, ближніх і перш за все — за нашу неньку Україну.

Як мило мені приходиться тепер додати, що тут, як і в осередку, також кожної п’ятниці подають пресмачну вечерю, точнісінько з тими самими чарами, бо тут також сяє й процвітає справжній куточок України.

І. С. Коропецький

ОСТАННЯ ПЕРЕДВОЄННА МАТУРАЛЬНА КЛЯСА УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ В СТАНИСЛАВОВІ

IV

П’ятдесят років тому, в травні 1939-го, того зловісного року початку Другої світової війни, ми здавали ліцеальну матуру, спершу її писемну частину, а опісля усну. Крім одного ми всі цю пробу успішно перейшли. Як сьогодні бачу, природа була тоді молода, весняна, прекресна. Погода була лагідна, світило сонце, повітря було прозоре та чисте. Заповідався чудовий рік зі щедрим урожаєм. Таке довкілля мов віддзеркалювало наш тодішній молодечий оптимізм, наші ідеалістичні сподівання та нашу життєву невинність. Одначе, яку іншу дійсність судила нам доля? Ще перед матурою ми мусіли ставати до перегляду до польського війська. На щастя, служити в ньому нам не довелося. Зате три місяці по матурі доля, у вигляді совєтської, а опісля нацистської окупації, поставила перед нами нелюдські випробування. Військової служби нам не вдалося оминути. Багатьом з нас судилося брати участь добровільно чи під примусом на різних фронтах та в різних мундурах.

Молоді, гарні, мудрі юнаки з добрими надіями. А яка жорстока доля чекала їх — забиті по тюрмах, загиблі на фронтах, ветерани заслань, недобровільно розкидані по різних країнах світу. Кожний перейшов більш або менш складну життєву дорогу. До того, відносно найчастіше жертвами стали інтелектуально найбільш надійні товариші та ще і з провідницьким хистом. Наскільки потерпів наш народ через втрату таких талантів, яких тепер так потрібно! Геройство деяких у рядах ОУН, УПА та Дивізії і повоєнні заслуги інших запевнюють їм місце в нашій історії. З огляду на брак місця, хай хоча скупі інформації залишаться у пам’яті нащадків.

Абітурієнти: Михайло Винничук (загинув у німецькій армії), Володимир Ничай (доля невідома, в Україні), Тарас Ганушевський (лікар-інтерніст, у ЗСА), Володимир Трач (бухгальтер, в Івано-Франківську), Євген Свістель (лікар-гінеколог, помер у Польщі), Богдан Наконечний (інженер, у ЗСА), Роман Кочержук (Дивізія, дизайнер, помер у ЗСА), Іван Коропецький (Дивізія, професор економіки, в ЗСА), Святослав Говенко (інженер, у Львові), Василь (Музика) Деркач (загинув в ОУН), Іван Мойсей (загинув в ОУН), Ярема Курдидик (помер трагічно в ЗСА), Степан Кришталович (Дивізія, підприємець, помер у Канаді), Юрій Дроздовський (Дивізія, фармацевт, в Еспанії), Роман Чикета (помер в Австралії), Михайло Ліщинський (розстріляний німцями), Олександер Стрільбицький (лікар-хірург, у ЗСА), Антін Маланюк (Дивізія, професор, в Австралії), Олександер Сулима (доля невідома, мабуть, у Польщі), Мирослав Гладишевський (ветеринар, у Канаді), Лев Василик (ОУН, 10 років концентраційного табору, фармацевт, в Івано-Франківську), Олексій Ґнип (доля невідома), Корнило Легкий (загинув в ОУН), Зенон Ткачук (лікар, музиколог, в Івано-Франківську), Тарас Яськевич (доктор хемії, в Австралії), Іван Слобода (загинув у тюрмі НКВД), Богдан Цимбалістий (ОУН, доктор психології, журналіст, помер у ЗСА), Матвій Бабій (ОУН, загинув в тюрмі НКВД), Володимир Мельник (ОУН, загинув у тюрмі НКВД), Теодор Семеґен (ОУН, помер у концентраційному таборі), Михайло Тимків (доктор економіки, банкір, помер у ЗСА), Володимир Манюх (ОУН, 10 років концентраційного табору, лікар, помер в Івано-Франківську), Омелян Яськів (загинув в УПА), Богдан Мостиський (інвалід УПА, в Стрию), Мирослав Бих (ОУН, Дивізія, лікар-уролог, помер у ЗСА), Ярослав Каратницький (загинув у німецькому летунстві), Олег Дутка (Дивізія, загинув у бою під Бродами), Мирон Зєлик (помер в Україні), Михайло Мендильович (загинув в УПА).

Коли пишу ці рядки, залишилося нас ще 13 на цьому світі, п’ять в Україні та 8 на Заході. Ті п’ять на батьківщині перейшли не тільки неймовірні жорстокості війни, але також довгі роки диявольської совєтчини. Але все таки вони щасливо дочекалися нашого національного воскресіння. Ті з нас, яких воєнна хуртовина занесла на Захід, мали змогу провадити відносно нормальне життя. Вони здобули різні професії та стали корисними членами нашої спільноти. Завдяки своїм вірним подругам та власним старанням, їхні діти та онуки (хочеться вірити) продовжуватимуть оберігати цей святий вогонь, що огрівав їхні юнацькі серця та керував ними все життя.

Більшість з тих, що на Заході, мали нагоду зустрічатися чотири рази після закінчення війни та поділитися своїми спогадами про гімназійні часи та про їхнє пізніше життя. Перша зустріч відбулася в Ерлянґені, Німеччина, в 1948 році, в якій ще брав участь покійний професор Голембійовський. Вже в ЗСА ми зустрічалися в 1974 році на Союзівці, Керґонксон, в Пассейку в 1979 році та в 1989 році знову на Союзівці (див. залучену світлину з цієї зустрічі). З нагоди останньої зустрічі добрий професор Скоробогатий прислав нам сердечний привіт з далекої Валії. Вже виношуються пляни, щоб у 1996 році, влаштувати першу зустріч усіх товаришів, донедавна розділених між собою залізною заслоною, у вільному Станиславові — теперішньому Івано-Франківському.

Здається, ще так не було, щоб учні якоїсь кляси не вважали її вийнятковою. Бо для кого роки молодости не були найприємнішими і тому незабутніми? А коли, як не в роках молодости дружба між товаришами школи і дозвілля не є найсильнішою і безкорисною? Але ця характеристика виключности, мабуть, стосується нас, членів матуральної кляси 1939 року найбільше. Ми дозрівали в часи, коли народ нашої вужчої Батьківщини мужнів і виростав у повноцінну націю. Опісля ми, молоді і недосвідчені, безпосередньо по нашій матурі, стали віч-на-віч з екзистенціональними жорстокостями тоталітарних режимів та модерної війни. При тім до болю ми відчували нашу безсильність поліпшити долю нашого народу, про що ми все мріяли і до чого себе готували. Ці обставини вимагали від кожного з нас перейти строгу пробу, як людина і як член своєї нації. Ми мусіли відповісти на питання, чи добре нас виховав наш родинний дім та наша гімназія? Чи виправдали ми надії, які покладали вони на нас? Чи зробили ми гідний вклад у здійснення відвічної мрії нашого народу? Кожний з нас, без огляду на пережиті терпіння, невдачі та хвилеві сумніви, мусить дати відповідь на ці питання перед своїм сумлінням. А ціле покоління хай осудить історія.

Така була доля учнів кляси, які здавали останню матуру перед війною. Для тих з нас, які дочекалися незабутнього 1991 року, завітня мрія сповнилася. Але вік вже не дозволяв нам активно брати участь в розбудові рідної держави. Ми інтенсивно слідкуємо за подіями, радіємо успіхами, турбуємося тимчасовими труднощами нашої держави, може не такої, про яку ми мріяли, але, попри все, віримо у світле майбутнє нашого народу.

З’їзд на Союзівці в 1989 році з нагоди 50-ліття матури в Українській Державній Гімназії в Станиславові (зліва): Богдан Наконечний, Тарас Ганушевський, св.п. Богдан Цимбалістий, Тарас Яськевич, Олександер Стрільбицький, Іван Коропецький, св.п. Мирослав Бих, Антін Маланюк, посередині Мирослав Гладишевський.

Юні футболісти з Винник гостювали в Америці

Юнацька дружина футбольного клюбу „Жупан" з містечка Винники біля Львова у віці 15-17 років відвідала Америку і відіграла кілька змагань. Цей клюб юнаків належить до тютюнової фабрики у Винниках, яку в останніх роках перебрала американська фірма Р. Дж. Ренолд Табако Ко.

Дружина „Жупан" прибула на запрошення УСО „Тризуб" взяти участь у змаганнях в передолімпійському Джемборі у Філядельфії. Гості з України також взяли участь у юнацькому турнірі у Ню Джерзі. 1-го червня дружина була гостем УСК в Ню Йорку, де їх вітали голова д-р Іван Сєрант і касир Теодор Щеснюк.

Молодими змагунами тепло заопікувалася українська громада Мейпелвуду і Нюарку, Н. Дж., а особливо Олег Колодій, Ігор Раковський, Нестор Олесницький і Ненсі Гемер, які допомагали дружині в організаційних справах. Підтримку змагунам також дав Орест Федаш з готелю Рамада. Останнім виступом гостей була стріча 1-го червня ц. р. з юнаками „Чорноморської Січі" в Нюарку, яку винничани виграли 2:0. Гостей вітав Мирон Стебельський.

Дружина „Жупан" приїхала під проводом тренерів Богдана Поточняка і Ростислава Поточняка, директора клюбу Ігоря Бродила і директора делегації Юліяна Кордіяка. Останній висловив своє спостереження в УСК-у, що приїзд дружини до Америки, футбольні змагання і зустрічі з українською громадою та оглядини американських міст були надзвичайно корисними для молодих футболістів з України, і такі зустрічі повинні продовжуватися.

В. К.

У Києві....

(Закінчення зі стор. 1)

ступили в українській мові. За це належиться їм велике признання, тим більше, що майже всі вони родилися вже в західньому світі. В атмосфері фаворизування російської мови в Україні, доповіді в українській мові протиставляється тому. Участь оцих наших молодих колеґів-радіологів в конгресі слід гаряче вітати, бо саме вони продовжатимуть співпрацю між Україною та діяспорою, а не покоління, що відходить. Такі молоді постаті в нашій діяспорній професії, як Адріян Баранецький, Адріян Кецала, Оксана Балтарович, Лариса Біланюк і інші, як теж згадані раніше доповідачі на конгресі, це люди, що нестимуть дальше гідно й совісно моральну, професійну та матеріяльну поміч Україні. До них долучаються й інші. Оцим процесом омолодження радувалися наші старші віком учасники конгресу, професори П. Капп, С. Дудяк та Л. Мостович, яких роля в майбутньому ограничиться здебільша до порад та вказівок.

Конгрес радіологів у Києві, що був першим міжнародним лікарським з'їздом в Україні, пройшов успішно. Він підніс престиж не лише нашої радіологічної спеціяльности, але й загалом лікарського світу України. Наші закордонні гості винесли позитивне враження про Україну, її гостинний народ, її історію та культурні надбання. Ці враження вони понесуть у свої країни, де до їх голосу будуть прислухуватися й інші. Ніде правди діти, вони здебільша не мали позитивних інформацій про Україну і були мило вражені тим, що бачили й чули. Вид опери, соборів, церков, музеїв, майданів, парків залишиться в їх пам'яті й виправить всі оті неточності, що їх так дбайливо й невтомно розсіває по світі наш „старший брат".

Наш колега з Японії шукав за жебраками в Києві, бо їх бачив у Москві, а в Україні їх мало бути „велике число". Проте за цілий тиждень перебування в Києві не знайшов ні одного. Лікарі Швеції цікавилися початками нашої спільної історії. Італійські радіологи подивляли наші народні пісні й музику, добачаючи подібність духовости нашого та їхнього народів.

Доповненням конгресу в Києві були святочні сходини у Львові 22-го травня, присвячені життї й науковій спадщині проф. Івана Пулюя. Це свято підготовили ректор Львівського Медичного Інституту проф. Михайло Павловський та професор радіології Романа Гнатишак. Крім місцевих доповідачів, діяспору на цій імпрезі репрезентували з доповідями проф. П. Капп, доцент фізики Володимир Гуда та проф. Л. Мостович.

Були й тіні київського конгресу, і тут слід знову ж повернутись до мови. Проєктувалося, що доповіді будуть в трьох мовах, з перекладом англійської та російської мови на мову українську. На жаль, як нас інформовано, Міністерство Охорони Здоров'я України, яке було офіційним спонзором конгресу, зарядило переклади на мову російську, бо учасники країн СНД не знають ні англійської, ні української мов. Все таки всі доповідачі західніх земель України, як теж більшість з Києва та Київщини, читали українською мовою. Менше з півдня та сходу України, де переважала російська мова, мовляв, лікарі не знають медичної термінології.

Тому то поява радіологічного словника в трьох мовах, за редакцією проф. Миколи Пилипенка з Харкова, стала на конгресі справжньою атракцією. Навіть лікарі з Росії словник закупили. Такі словники, це шлях до українізації зрусифікованої медицини в Україні. Проф. М. Пилипенкові та його колективові належить особлива подяка, тим більше, що він є теж головним редактором україномовного радіологічного журналу, що його читають не лише на Україні, але й за її ближчими та дальшими кордонами.

Загальне враження з перебування в Україні не надто рожеве, хоча й не безнадійне. Упадок Білорусі пригнітив усіх патріотів України, а пожвавив російські та проросійські елементи, що яскраво видно скрізь по Україні. В 1993 році не було пального, був повний застій транспорту. Сьогодні пальне є, транспорт діє. Зате закриваються заводи, паде продукція, нема взуття, безробіття. Внутрішній ринок не діє, нема за що купувати. Якість продукції не все відповідає вимогам Заходу. Щоб піднести якість продукції, треба модерної технології та машин, а їх нема. Заможніші мешканці України набувають продукти Заходу, а не України. Здавалося б — ситуація безнадійна, але так не є. Саме всі оці браки породжують винахідливість. Інженери працюють над різними проєктами та винаходами, що деякі з них Захід готовий закупити. Ось гляньмо на виставку медичної технології України в Києві, що була частиною програми конгресу. Скільки цінних та цікавих задумів, скільки вже комп'ютерів нашої продукції, машин ультразвуку та стоматологічних уладжень, скільки нових проєктів для кардіології, неврології та неврохірургії! Поволі заводи Харкова та Дніпропетровського, що ще так недавно будували ракети й бомби, переставляються повільно, але певно, на продукцію потреб людини, екології, охорони здоров'я тощо. На тлі економічних труднощів і недостач України, всюди таки виростають нові церкви, нові мешканеві будинки, направляються, чи будуються нові дороги, а лани, поля, городи зеленіють — заорані, засаджені, засіяні. Хай це буде лише початок нашого ренесансу, але найважніше, що він уже є, може й не всім помітний. Він випливає сьогодні скромним, малим джерелом, але скоро розіллється широким руслом у велику ріку.

Неповним був би цей звіт, коли б поминути зразкову опіку, дану нам подорожнім бюром Марійки Гельбіґ, а зокрема її представницею, дбайливою Квітою Семанишин.

В Києві цвіли оспівані каштани, пахло бузком та конваліями, і хоча травень вів холодом, проте вже чути було леґіт тепла й оновлення, що на нього так жде Україна.

КИЇВ. — У Верховній Раді України обрано нового голову парляментарної профспілки, ним став Федір Судніцин. Організація створена з ініціятиви депутатів з групи "Реформи" та їхніх референтів-реформістів, і увійшла до складу Федерації Профспілок України "Солідарність". На думку депутатів з групи "Реформи", після цього і Президент, і Кабінет Міністрів вирішуватимуть соціяльні проблеми не лише з Федерацією профспілок, очолюваною Олександром Стояном, яка не завжди дбає про інтереси трудівників.

45-ліття хору „Сурма" в Чикаґо

Сорок п'ять років тому група ентузіястів хорового співу, серед яких і хористи львівської „Сурми", у Чикаґо новому місті поселення, створили хор з думкою продовжити діяльність львівського хору. В цьому допоміг приїзд до Чикаґо колишнього диригента „Сурми" у Львові Омеляна Плешкевича. Своє 5-річчя в 1951 році „Сурма" відсвяткувала гарними самостійними концертами. Своє 10-річчя „Сурма" відзначала з пекучим болем по наглій смерті О. Плешкевича, одначе гідно, з диригентом Юрієм Яримовичем, який вкоротці передав обов'язки диригента проф. Іванові Трухлому. Хорові довелося переживати різні труднощі, одначе знову, завдяки ентузіястам хору, „Сурма" відновила свою діяльність, повернулася на свої вершини: відбула багато концертів і в Чикаґо, і в різних містах Америки та Канади. Диригентом тоді був д-р Василь Трухлий, акомпаньятором Надя Савин. 30-річчя хору відзначено в 1981 році дуже величо. Вкоротці знову наступає зміна диригента, ним став Роман Андрушко — це 80-ті роки, роки посиленої праці приготувань до святкування. Хор „Сурма", переорганізований у мішаний хор, бере участь у величавому концерті, з участю симфонічної оркестри, в Оркестра Голл у Чикаґо. Хроніка хору записує цілий ряд концертів громадських, відеозапис для телевізійної програми, успішні виступи з міжнародною Різдвяною програмою в Америці і Канаді, виступ у телевізії і участь у добродійних імпрезах. Замітна участь у величавій маніфестації з нагоди проголошення самостійности України у серпні 1991 року, та з нагоди успішного висліду референдуму в Україні. Це було і закінченням четвертої декади у діяльності хору „Сурма".

В дальшому праця не послабла, навпаки, хоча багато хористів відійшло в природний спосіб, а доплив нових пропорційно замалий, все-таки „Сурма" дарувала громаді багато концертів, в тому кілька блискучих: для відзначення 1-го Листопада, участь у відзначуванні М. Лисенка — ювилей, організований проф. Хойнацьким, кожнорічна участь в концертах колядок, для допомоги Україні, організованих Товариством Рух в Чикаґо, і кожнорічні Панахиди в пам'ять визначних постатей нашої недавньої історії.

Концерт з нагоди 45-ліття хору відбудеться 17-го червня в авдиторії школи св. Миколая в год 7-ій вечора.

Ірена Камінська

ХОЧА БІЛЬШІСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ пенсіонерів середньої заробітної верстви погоджуються з думкою республіканців, що конче треба зменшити видатки Уряду, то майже всі вони погоджуються, що для цього треба робити все тільки не торкати їхніх пільг. Цікавим є також і те, що пенсіонери в загальному уважають, що дістають тільки те, що з них взято під час років їхньої праці, а воно в дійсності так зовсім не є. У загальному пенсіонери за сім років вибирають вкладені ними до пенсійного фонду гроші разом з відсотками, а коли йдеться про медичне забезпечення то звичайно отримують чотири рази більше, як вплатили. В одному випадку пенсіонери мають рацію, коли твердять, що такі програми як Медікер є просякнуті зловживанням і шахрайством зі сторони лікарів та шпиталів і некомпетентністю тих, які відповідають за цю програму. Тому уважають, що найперше треба наладнати ці справи поки скорочувати їхні пільги.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ
редактора
МИРОНА КОРОЛИШИНА

що відійшов у кращий світ 17-го травня 1995 р.

Складаю $50.00 на Східньо-Европейський Дослідний Інститут ім. В. Липинського у Філядельфії

Родині покійного в Канаді й Україні висловлюю глибоке співчуття.

Галина Сегейда

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
МОГО НАЙДОРОЖЧОГО
МУЖА

бл.п.

МАРКА ЛОНКЕВИЧА

будуть відправлені СЛУЖБИ БОЖІ в суботу, 17-го червня в церкві св. Йосафата в Рочестер, Н.Й. о год. 9:00 ранку і в церкві св. Варвари у Відні, Австрія.

ОЛЬГА ЛОНКЕВИЧ з родиною

Ділимося сумною вісткою, що в середу 7-го червня 1995 р. проживши 82 роки, відійшов у вічність дорогий
БРАТ і СТРИЙКО

бл.п.

РОМАН ІВАНИЛО

ПОХОРОННІ відправи відбудуться в суботу 10-го червня 1995 р. з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку на цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишив у смутку:

брата	— СТЕФАНА в Україні
сестер	— МАЛАНКУ в Украні
	ПЕЛАГІЮ в Канаді
братанка	— БОГДАНА

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями, знайомими, вояками Карпатської Січі і УПА, що 7-го червня 1995 р. на 75-му році життя відійшов від нас у вічність

ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУСЬ, ПРАДІД, БРАТ І ВУЙКО

бл.п.

ВАСИЛЬ МАЙКОВИЧ

народжений в Команчі повіт Сянік, Лемківщина

Залишив у глибокому смутку:

дружину	— АНАСТАЗІЮ
доньку	— ЛЕСЮ з родиною
сина	— ВАСИЛЯ ІВАНА з дружиною
брата	— ПАВЛА з родиною
сестру	— ЕВУ в Польщі
шваґра	— ІВАНА ГВОЗДУ з родиною
внучки	— ТАНЮ з чоловіком
	М. ЛЕВИЦЬКИМ
	ЛЯРИСУ

та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді, Україні, Польщі на Лемківщині.

Ділимося сумною вісткою з приятелями, знайомими та друзями шкільної лавки з Регенбурґу, що в середу, 17-го травня 1995 Р.Б. відійшов у вічність наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ВУЙКО, СЕСТРІНОК ШВАГЕР

бл.п.

БОГДАН МИСЬКО

народжений 1-го травня 1932 р. у Винниках біля Львова

У глибокому смутку залишились:

дружина	— АННА
син	— ОЛЕГ
сетра	— РОМА ЯХТОРОВИЧ з чоловіком ОРЕСТОМ
сестрінки	— ЛЯРИНА ІВАНЕЦЬ з чоловіком БОГДАНОМ
	— МАРКО з дружиною НАТАЛКОЮ
брат	— ІГОР з дружиною СЕМЕНКОЮ
братаниці	— НАТАЛІЯ І ЛЯРИСА
вуйки	— ВОЛОДИМИР ГОЛІЯН з родиною
	— ЮЛІЙ ПИВОВАР з родиною
стрийко	— ВОЛОДИМИР МИСЬКО
кузинка	— НАТАЛІЯ ПОПЕЛЬ з родиною
шваґрові	— ЗІРКА МИСЬКО зі сином ЕРАСТОМ
	— ЛІДІЯ РІЗЗІТІЕЛЛЬО з родиною

ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді, Німеччині, Австралії й Україні.

ПАРАСТАС був відправлений в четвер, 18-го травня о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Музики і сина в Чикаґо, Ілл. Чин похорону в п'ятницю, 19-го травня о год. 10:30 ранку в соборі свв. Володимира і Ольги, а відтак на місце вічного спочинку на український католицький цвинтар св.о. Миколая

Дружина АЛЛА МИСЬКО

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ!

В Кергонксоні вшанували д-ра Р. Барановського

Заходами голови Товариства „Бесіда" та Управ відділів УАКРади, ККДУ і Пластової Станиці відзначено в Кергонксоні, Н. Й., 90-ту річницю народин заслуженого громадянина Кергонксону д-ра Романа Барановського.

Святкування, що відбулося на Союзівці 28-го травня ц. р., відкрив голова відділу УАКР д-р Олег Волянський, привітавши пароха місцевої церкви Пресвятої Трійці отця Володимира Заяця з дружиною, отця каноніка Еміліяна Шараневича і всіх присутніх, приклонників соленізанта. Він розказав про цікавий життєвий шлях д-ра Барановського та про його професійні досягнення. Слово закінчилося могутнім „Многая літа" у виконанні гостей.

Д-р Р. Барановський

До слова тоді прийшов о. Шараневич, який в подробицях розповів про невпинну громадську діяльність соленізанта, зокрема як дописувача до української преси, передусім до „Свободи". Знову залунало „Многая літа" і до слова приступив відомий громадянин Кергонксону, полковник-емерит американської армії Данило Слободян. Він звернув увагу на те, що д-р Барановський не обмежувався до писання українською мовою, але писав також численні листи до відповідних чинників по-англійськи, очевидно в українських справах. Цим разом прозвучало „Сотвори Господи", заініційоване проф. Володимиром Бакумом.

Зворушений соленізант подякував промовцям за прихильні слова, комітетові за влаштування цього святкування, жінкам за смачний буфет, присутнім за участь і за подарок.

Сердечна товариська гутірка тривала до пізнього вечора, а в центрі розмов був всіма люблений і шанований д-р Роман Барановський.

Учасник

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

ВАЖНА ІНФОРМАЦІЯ про оголошення у „Свободі" й „Українському Тижневику" (The Ukrainian Weekly)

З огляду на це, що деякі установи, підприємства чи приватні особи присилають оголошення на невідповідну адресу, буває спізнене поміщення тексту, що спричинює нарікання.

Пригадуємо, що оголошення приймає виключно АДМІНІСТРАЦІЯ ВИДАВНИЦТВА. Всю кореспонденцію і прохання про інформації просимо скеровувати до МАРІЇ ШЕПАРОВИЧ, керівника Відділу оголошень.

Адміністрація „Свободи"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ 16-го червня 1995 р.

Пассейк, Н.Дж. Місячні збори 42-го Відділу Т-ва ім. Т. Шевченка відбудуться в п'ятницю 16-го червня о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо членів взяти участь. В справі „Свободи" просимо членів, на запитник щодо щоденника відповісти **так**. Коли в Німеччині газету треба було передплачувати через пошту, то на посвідці вплати було написане „**людина без газети живе тільки на Місяці**". Приєднуйте нових членів до УНСоюзу.

В. Марущак, рекорд. секр.

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ НА СОЮЗІВЦІ 1995

П'ятниця — 30-го червня 10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Львів'яни"

Субота — 1-го липня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Вокально-інструментальний ансамбль „Львів'яни"
Оля Ходоба-Фриз — вокалістка
Андрій Стасів — піаніст
10:00 веч. ЗАБАВА оркестри: „Темпо" і „Фата Моргана"

Неділя — 2-го липня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Виступ ансамблю „Фата Моргана"
10:00 веч. ЗАБАВА оркестри: „Фата Моргана" і „Темпо"

Субота — 8-го липня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Вокальний ансамбль „Промінь"
Ансамбль бандуристів „Гомін Степів"
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Відлуння"

Субота — 15-го липня 8:30 веч. КОНЦЕРТ-КАБАРЕТ
„Український Сувенір"
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Український Сувенір"

Субота — 22-го липня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Гурт „Веселі Галичани" з Тернополя
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Луна"

Субота — 29-го липня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Хор „Думка" з Ню Йорку
10:00 веч. ЗАБАВА

Субота — 5-го серпня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Ансамбль „Кобзарі" при Капелі бандуристів у Дітройті
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра „Водограй"

Неділя — 6-го серпня ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ

Субота — 12-го серпня 8:30 веч. „ВЕЧІР СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ"
Учасники: — Ліда Гарбилюк, Оксана Борбич-Кордуба, Олесь Кузишин, Богдан Кузишин, Юрій Турчин.
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Луна"

Субота — 19-го серпня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Кінцевий виступ учасників майстерні Українського Народного Танцю на Союзівці. Інструктор: Рома Прийма-Богачевська; „Львів'яни".
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Бурлаки"
11:45 веч. ВИБІР „МІС СОЮЗІВКИ 1996"

Неділя — 20-го серпня 2:15 по пол. КОНЦЕРТ
Марія Крушельницька — фортепіяно
Лідія Шутко — скрипка

Субота — 26-го серпня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Вокально-інструментальний ансамбль „Відлуння"
10:00 веч. ЗАБАВА оркестри: „Відлуння"

ВІКЕНД З НАГОДИ ДНЯ ПРАЦІ

П'ятниця — 1-го вересня 10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Львів'яни"

Субота — 2-го вересня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
УКРАЇНСЬКІ МОЛОДІЖНІ АНСАМБЛІ — ТОРОНТО
Чоловічий хор „Оріон"
Дівочий хор „Левада"
Оркестра „Авангард"
Мистецький керівник і дириґент — мгр. Василь Кардаш
10-та веч. ЗАБАВА оркестри „Темпо" і „Фата Моргана"

Неділя — 3-го вересня 2:15 по пол. КОНЦЕРТ
УКРАЇНСЬКІ МОЛОДІЖНІ АНСАМБЛІ — Торонто
8:30 веч. КОНЦЕРТ
Вокально-інструментальний ансамбль „Львів'яни"
10-та веч. ЗАБАВА оркестри „Фата Моргана" і „Темпо"
Конферансьє: Оля Ходоба-Фриз
Щоп'ятниці: Товариська зустріч/забава — оркестра: „Львів'яни"

ЛІТНІ ВИСТАВКИ — 1995

1-2-го липня — Евгенія Воробкевич — гердани і вишивки
Хризанта Гентиш — різноманітні картини з України і діяспори
Софія Зелик — кераміка і писанки
Володимира Васічко — картини і акварелі.

8-9-го липня — Зеновія Гулей — оригінальні тканини
15-16-го липня — Володимир Воронюк — картини
29-30-го липня — Стефанія Гніздовська —
мистецькі праці П. Якова Гніздовського

5-го серпня — Зенон Голубець — картини
12-13-го серпня — Дарія Ганушевська — українська народна кераміка трипільського і гуцульського стилю
19-20-го серпня — Ярема Козак — мистецькі праці Юрія, Яреми та Едварда (ЕКО) Козаків

1-4-го вересня — Олександер Ткаченко — різноманітні картини,
Марійка Сохан-Тимець — ювелірні вироби,
Євшан — музичні твори,
Ігор Дяченко — графіка, одежа і картини
Елеонора та Ігор Білинські — малюнки на склі та інші художники.

✻ РОЗШУКИ ✻

Я Наталя Красник із Старого Самбора, Львівської області, Україна, звертаюся з проханням розшукати свого брата **АДАМА ВОЛІНСЬКОГО**, 1924 року народження, який до 1939 року проживав в Ню Йорку, 363 10 вул. Його мати Марія Волінська, походить з України, Івано-Франківської області, Коломийського району, село Ліски. Її дівоче прізвище Савчук Марія. Вона мала двоє дітей: Марту і Адама Волінських. Моя адреса: Львівська область, м. Старий Самбір, вул. Л. Галицького, 34, Наталя Красник

✻ ПРАЦЯ ✻

✻REAL ESTATE✻

✻ РОЗШУКИ ✻

РОЗШУКИ

Крупа Катерина з України пошукує родину **Lisowski-Paduano.** Прошу писати на адресу: **Krupa Katerina,** 4000 Biscane Drive #113, North Port, Florida, 34287. **Tel.: 813-423-0467** або **Krupa Katerina,** 3849 Dora Dr., Warren, Mich., 48091

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻